

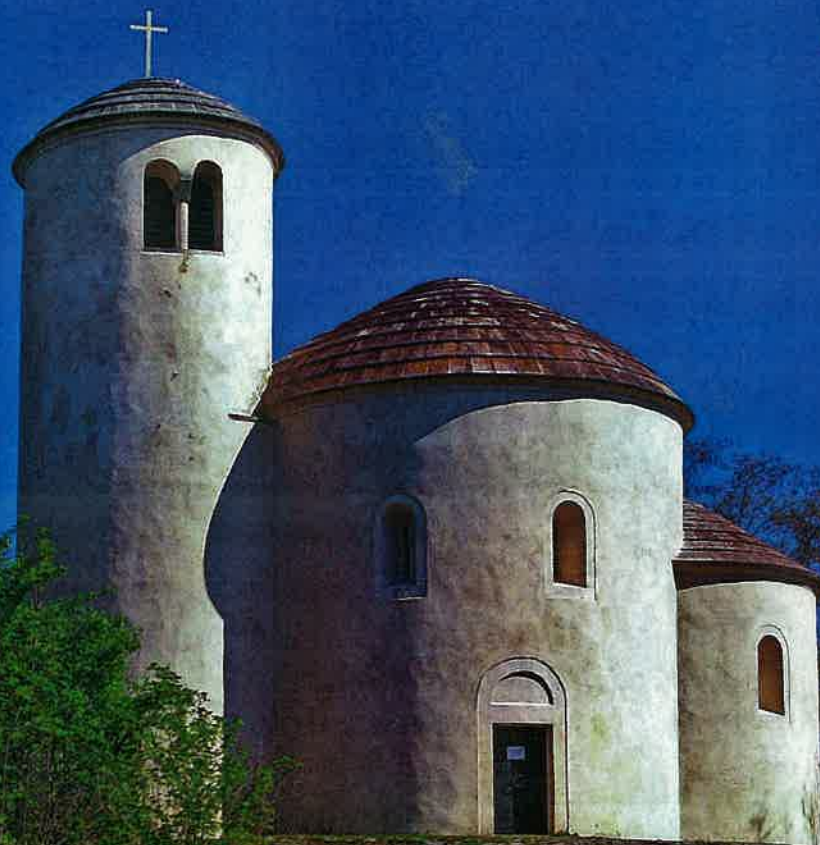

TURISTA®

11/2024

cena: 70 Kč/3,49 €

LXIII/135

**S dětmi do Skryjí
pro trilobity**

Tomáš Fúsek o turistických závodech

Téma čísla

**Památné a mytické
hory Čech**

Smrčiny a jejich kamenné hříčky

Za německými rytíři na Sovinec

Čtyřdenní trek Slavkovským lesem

Turistické závody: V čem jsme opravdu dobří!

Text: Marcela Titzlová

Životním osudem Tomáše Fúska se stala péče o to, aby se lidé kolem něj, především děti, věnovali pohybu v přírodě, turistice a sportu, i když ne třeba právě vrcholovému. On sám se zaměřil na turistické závody, jeho druhou vášní je biatlon. V roce 2001 získal i vzácné ocenění Mistr sportu.

Jak jste se vůbec dostal k turistickým závodům?

Vyrůstal jsem v Dolní Poustevně, kam jsme se přestěhovali, když jsem chodil do druhé třídy. Tatínek brzy zemřel, vychovávala mne maminka, takže jsem se hodně upnul na skautsky laděný turistický oddíl s názvem Táborek. Jeho vedoucí pro mne byl vzorem. Jako náplavu mě ostatní děti ve

škole moc nebraly, takže jsem věděl, jak důležité je mít v někom jistotu. Když jsem se pak přiznal do nedalekých Mikulášovic, čímž se Šluknovský výběžek, takový dnes trochu pozapomenutý kraj, stal mým celoživotním osudem, rozhodl jsem se věnovat dětem a mládeži. Čtěl jsem jim umožnit získat také ty zážitky, které pro mne jako pro dítě tolik znamenaly.

Jaké sporty vás přitahovaly?

Už ke konci základní školy jsem se hodně věnoval střeleckému sportu a pak biatlonu. Jako dorostelec, pak junior jsem byl členem střediska vrcholového sportu, jenomže další kariéru mi překazila přechozená žloutenka, která mi způsobila onemocnění jater. Bojoval jsem s tím dobrých deset let. Pak mi přišli na arytmiu druhého stupně, takže dnes mám už čtvrtý kardiostimulátor. Vnímám, že nemá smysl se k vrcholovému sportu vracet, a tak jsem začal vést alespoň mládež. Měli jsme turisticko-přírodovědný oddíl a zabývali se hlavně turistikou a péčí o přírodu. Čistili jsme rybníky nebo uklízeli les.

Dobrovolná péče o přírodní bohatství je aktuálním tématem i dnes.

To ano, a bylo už tehdy, hned po revoluci jsme získali Zlatého brontosaura. Ale také jsme začali koketovat s výkonnostní turistikou. Ze všeho nejvíc se nám zalíbily turistické závody.

V čem přesně spočívají?

Je to terénní běh v délce od 2 do 6 kilometrů, to se liší podle věkových kategorií. Trať je vyznačena a je na ní umístěna řada kontrolních stanovišť, na kterých je nutné plnit různé úkoly, bez chyb a co nejrychleji. Je to stavba stanu, odhad vzdálenosti, hod míčkem, plížení, lanová

lávka, vázání uzlů, orientace podle mapy, azimutové úseky, určování dřevin, turistických a topografických značek, poznávání kulturních památek a přírodních zajímavostí. Měří se čas strávený na trati a za nesprávně splněné úkoly jsou trestné minuty, které se připočítávají k času. Všechny kategorie dnes běhají jako jednotlivci, dříve to byly dvojice.

Turistický závod jako disciplína se tedy vyvíjí?

Způsob organizace určitě ano. Zlom nastal, když se rozdělila republika na dvě, Českou a Slovenskou. Umožnilo nám to pojmut celou disciplínu trochu náročněji. Nový způsob organizace přitáhl víc zájemců, postupně jich stále přibývalo, takže dnes na závodech běžně míváme až 250 závodníků.

To znamená, že zájem je veliký.

Ano, ale zájem má i stinnou stránku, je to náročné pro pořadatele. O účastníky je totiž třeba se postarat, ubytovat je, dříve i nakrmit, což už dnes v době různých jídelních preferencí není třeba. Ale co nám chybí

nejvíce, jsou kvalifikovaní rozhodčí, především pro vyšší závody Českého poháru a mistrovství republiky. Alespoň nám pomáhá, že během let vznikají po republice taková zájmová hnízda, třeba v Kralupech nad Vltavou nebo u nás v Mikulášovicích. A také je velmi aktivní Morava, středisko turistických závodů je třeba ve Frýdku-Místku, Frýdlantu nad Ostravicí nebo v Orlové.

Podporuje existence těchto center výrazně zájem dětí o turistický závod?

Určitě. Vždycky jsem si říkal, jak důležité je vychovávat děti v oddíle, protože z nich pak budu mít dobré kamarády pro svoje vlastní potomky. Pak se ukázalo, že takovým nenápadným způsobem snadno vzniká celá zajímavá komunita. A vyvinulo se z toho i něco navíc, začal jsem u nás ve škole vyučovat tělocvik.

Určitě se vám žáci hlásí i do oddílu...

Rádi by, ale my už pomalu nemáme kapacitu na to brát další děti, 72 aktuálních členů v oddílu je až dost. Ne všichni ovšem mají

schopností na to provozovat sport na nějaké vyšší úrovni, takže závodníků máme asi 25, kteří od půlky dubna do konce září cíleně trénují na turistický závod, s ostatními si spíš hrajeme a také jezdíme na výlety.

Jak takový trénink vypadá?

Chodíme do sportovní haly, kde se věnujeme základní pohybové přípravě, což zdaleka není jen běh, i když umíme zorganizovat také indoorový turistický závod. Dětem se to líbí, mají v sobě tu zdravou soutěživost.

Baví je to víc než hry v mobilu?

Zjistily, že je to víc vzrušení zasloužit si to vítězství fyzickým úsilím a společně s kamarády. Také jsme

je naučili, že nejsou závislé na mobilu. Ani už se po něm neshánějí. Když jedeme na tábor, brečí jen ty malé holčičky, které jedou poprvé a mávají rodičům na rozloučenou. Pak už si na nějaký telefon ani nevzpomenou. A když je opravdu potřeba, volají z našich.

Jste ve více než pětadesáti letech stále náš nejúspěšnější závodník. Je tato disciplína zajímavá pro všechny generace?

Řekl bych že ano. Já mám čtyři děti, dospělí synové už mají vlastní život, ale taky se občas účastní a berou už svoje děti. Jen z naší rodiny tak mohou přijít tři generace. A baví to všechny. Trik je v tom, že v turistickém závodě musíte hodně používat hlavu. Udržet si rozvaahu a stanovit si cíl. Nestačí se naučit všechny ty turistické nebo topografické značky, poznat na fotkách hrady a zámky nebo vázat uzly, ale vyžaduje to systematickou přípravu. Už se stalo, že přišli velmi šikovní sportovci ve výborné kondici, kteří zaběhli skvělý čas, ale pak se v cíli ukáže, že podcenili přípravu a měli spoustu trestných minut za chyby v testových otázkách.

Takže zvládnout teorii je stejně těžké jako podat fyzický výkon?

Výsledek se skládá vždy z technických a teoretických disciplín, stejně jako z fyzické kondice a schopnosti se soustředit. Vždycky hrají roli nervy. I člověk, který umí vše dokonale z paměti, může mít okamžitý výpadek paměti ze stresu a fyzického přetížení. Nebo chybí při zápisu odpovědí do startovního průkazu. Normálně stihnou dobří závodníci rozpoznat 15 turistických a topografických značek, šest dřevin a dvanáct pamětihodností do minuty. Jenže pak je tam třeba zrádný hod na cíl. Když trénuju, házím až po běhu, mám povolený jeden špatný pokus z 50 míčů. Když netrefím dva, za trest musím odházet dalších padesát.

Do kolika let plánujete takto pokračovat?

I když v největším rozkvětu jsou pětaticetiletí závodníci, máme také nad 50 let, takže deset let by se dalo, záleží na zdraví. Pro naši věkovou kategorii je to dobrý způsob, jak zůstat v kondici. Zato pro mladé, jak jsem zjistil, zase dobrá příležitost třeba k seznamování.

Jakou roli hraje v turistických závodech Klub českých turistů?

Velkou, jak finanční, tak organizační. Třeba akce Turistický most – Paříž 2024. Letos v létě Klub českých turistů jako spoluzakladatel Českého olympijského výboru a jeho řádný člen přinesl v rámci Olympijského festivalu na jezeře Most tento program, na kterém jsme úzce spolupracovali. Proběhl tam mini turistický závod, aby se s tímto způsobem výkonnostní turistiky mohla seznámit širší veřejnost. Připravovali jsme se hodně dopředu, věděli jsme, že lidi umíme pobavit a zaujmout. Taky jsme tam měli třeba mapu a příchodí do ní zapichovali špendlík na místo, odkud pocházejí. Zahraniční hosté se zapisovali na zvláštní listinu. To všechno bylo pro děti ohromně vzrušující. Nakonec jsme měli návštěvníky ze všech světadílů kromě Antarktidy. A právě tam to bylo mé poslední setkání s předsedou KČT Jirkou Homolkou a bylo moc příjemné. Je mi líto, že odešel tento turistický srdcař tak brzy.

